

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2012

**RELIGIESTUDIES V1
MEMORANDUM**

PUNTE: 150

Hierdie memorandum bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1 (VERPLIGTEND)**

- 1.1 1.1.1 Mense wie nie 'n permanente woonplek het nie en wat van plek tot plek beweeg op soek na voedsel en skuiling. (2)
- 1.1.2 Mense wie toegewyd is om God te dien. (2)
- 1.1.3 Die streng navolging van godsdienslike oortuigings en beoefeninge. (2)
- 1.1.4 'n Respekvolle gesprek tussen mense wie verskillende godsdienslike siening het. (2)
- 1.1.5 Joodse plek van gebed en aanbidding. (2)
- 1.2 1.2.1 C Sangoma (2)
- 1.2.2 B Karl Marx (2)
- 1.2.3 A Verhaal (2)
- 1.2.4 D Mite (2)
- 1.2.5 C Spiritualiteit (2)
- 1.3 1.3.1 C Sangoma (2)
- 1.3.2 D Jesus van Nasaret (2)
- 1.3.3 E Mohammed (2)
- 1.3.4 A Baha'u'llah (2)
- 1.3.5 B Siddarta Gautama (2)
- 1.4 1.4.1 Vals (2)
- 1.4.2 Waar (2)
- 1.4.3 Waar (2)
- 1.4.4 Waar (2)
- 1.4.5 Waar (2)
- 1.5 1.5.1
- Dwelms
 - Alkohol
 - Dobbels
 - Prostitusie
- (Enige 2 x 2) (4)
- 1.5.2
- Islam
 - Christendom
 - Boeddhisme
 - Baha'i
- (Enige 3 x 2) (6)

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B

VRAAG 2

- 2.1 2.1.1 Ja.
Die inheemse Amerikaanse gemeenskap het deur baie veranderinge gegaan. (4)
- 2.1.2 (a) Rituele is godsdienstige waarnemings wat 'n intensie het om te herinner aan 'n heilige geleentheid of om 'n heilige teenwoordigheid teweeg te bring. (2)
- (b) Heilige wesens is gode. (2)
- 2.1.3 Diere, soos mense, is kragtige- en geestelike wesens. (2)
- 2.1.4
- Die manier hoe die gemeenskap georganiseer was het verander.
 - Rituele wat verwant was aan boerdery het rituele wat aan jag verband was vervang.
 - Die posisie van vroue in die samelewing het verbeter. (Enige 2 x 2) (4)
- 2.1.5 Priesters (2)
- 2.2
- Afrika Tradisionele Godsdienst
 - Judaïsme
 - Hindoeïsme (Enige 2 x 2) (4)
- 2.3 2.3.1
- Missie is afkomstig van die Latynse woord *mittere* wat beteken, 'om te stuur'.
 - Die woord is met Christus se sending van sy dissipels om die Christelike boodskap te verkondig, geassosieer.
 - 'Sending' en 'sendeling' is dikwels gebruik om na alle godsdienste te verwys wat doelbewuste pogings aanwend om ander gelowiges tot hul godsdienst oor te haal. (6)
- 2.3.2
- Evangelisme is 'n vorm van missie, wat veral fokus op gevalle of nie-aktiewe lede van hul eie godsdienst eerder as buitelanders.
 - Dit beteken om ander tot jou godsdienst te bekeer, bv. die Christelike geloof.
 - Vir Christene is dit die laaste opdrag wat Jesus aan sy dissipels gegee het. (6)
- 2.3.3
- In Grieks beteken die woord *eluthos* vreemdeling of bekeerling.
 - In Latyn het dit *procelytus* geword.
 - Dit was gebruik om te verwys na iemand wat van een godsdienst na 'n ander bekeer.
 - Proselitasie verwys na die aktiwiteit om proseliete te maak. (6)

- 2.3.4
- Die verspreiding van Christelikheid.
 - Toe Europese lande verskillende dele van die wêreld met mag oorgeneem het.
 - Die Christendom het die amptelike godsdiens van die kolonies wat deur Europese lande gestig was, geword.
 - Onder koloniale wet was mense gedwing om die Christelike geloof te beoefen. (6)
- 2.3.5
- Ekumenisme is 'n poging om die eenheid van die Christelike kerk te herstel.
 - Dit is die byeenkom van verskillende kerke om met mekaar saam te werk.
 - Hierdie beweging het gelei tot die Wêreldraad van Kerke. (6)
- [50]**

VRAAG 3

- 3.1
- Klanke kan simbole wees.
 - Die klank van 'n klok wat vanaf 'n kerktoring kom kommunikeer met Christene dat 'n heilige seremonie gaan plaasvind.
 - Klokgeluide word ook tydens Hindoe dienste gebruik.
 - Boeddhiste gebruik klokke of ghongs op ander maniere om die heilige Om klank voort te bring.
 - Klere kan godsdienstige simbole wees.
 - Byvoorbeeld, die rooi bloes, wit hoed en swart rok van die Manyano vroue in die Metodiste Kerk simboliseer sonde (swart rok), die bloed van Jesus (rooi bloes) en reinheid nadat dit skoongemaak is deur die bloed (wit hoed).
 - Reuk kan godsdienstige simbole wees.
 - Wierook maak rook wat opstyg as 'n offer aan God, of die Opperwese.
 - Dit kan ook dat 'n vertrek geheimsinnig laat lyk en voel.
 - Gebare en aksies kan godsdienstige simbole wees.
 - Maak van die teken van die kruis in die Christelike geloof.
 - Onderwerp jouself in Islam.
 - Buig in Boeddhisme.
 - Rondom die *arati* loop in Hindoeïsme. (10)

- 3.2
- Die woord aanbidding beteken om hoë waarde in iemand, of iets te plaas.
 - Dit druk geloof uit, asook gevoelens van bewondering en aanbidding.
 - Dit is deel van menslike ondervinding wat aan mense 'n gevoel van sin of identiteit en behoort aan gee wat verby sosiale-, ekonomiese- en kulturele verskille gaan.
 - Aanbidding is hoofsaaklik op verhouding gebaseer.
 - Dit impliseer om 'n persoon of 'n geestelike wese respekteer en te eer.
 - Om te bid beteken om met God te kommunikeer.
 - Dit kan wees in die vorm van 'n geskrewe teks of 'n spontane woorde wat vanuit jou hart gepreek word.
 - Sommige mense praat direk met God, waar andere bid deur voorvaders, deur die Maagd Maria en deur ander gode.
 - Gebed sluit prys, belydenis en danksegging in.
 - Mense kan hard of sag, individueel of as 'n groep bid.
 - Meditasie vind gewoonlik plaas in 'n atmosfeer van stilte en dien om te help met die gedagte en gees.
 - Dit is 'n manier om die gedagte vir wyer visies te open of om die gedagte te oefen deur diep na te dink oor iets spesifiek. (10)
- 3.3
- Dialoog begin wanneer mense mekaar ontmoet en met mekaar begin kommunikeer.
 - Dialoog is nie beperk tot mense wat aan verskillende godsdienste behoort en om een tafel sit en die leringe van hul onderskeie gelowe vergelyk nie.
 - Dialoog beteken eintlik dat mense wat aan verskillende gelowe behoort, in situasies in die werklike lewe met mekaar praat.
 - Dit vind plaas wanneer gewone mense uit verskillende gelowe met mekaar praat dat verhoudings opgebou word en dat hulle gemeenskaplike menslikheid begin deel.
 - Dialoog is dus van uiterste belang in situasies van godsdienstige diversiteit.
 - Hoe meer mense van verskillende gelowe met mekaar in aanraking kom, hoe meer dialoog sal daar tussen hulle wees. (10)

- 3.4 3.4.1
- 'n Mite is 'n storie van bonatuurlike wesens van die verlede wat geglo is as waar.
 - Mites bied 'n verduideliking aan van hoedat onverklaarbare verskynsels, sosiale gebruike en so voorts, ontstaan het.
 - Mites word gebruik om die dieper betekenis van die lewe te verduidelik.
 - 'n Gelykenis is 'n verslag van gebeure, ondervindinge, ens. wat belangrik vir godsdiens is.
 - 'n Gelykenis het ook 'n doel van morele leringe.
 - Mites en gelykenisse is belangrik omdat dit ons meer vertel oor die verslae en stories van verskillende godsdienste.
 - Mites en gelykenisse help mense om hul kultuur en godsdiens beter te verstaan. (10)
- 3.4.2
- Mense het nodig om te voel dat diere 'n belangrike plek in die wêreld het.
 - Mense het hulle verbeel dat diere in staat is om te dink en soos mense voel en daarom kon hulle praat. (4)
- 3.5
- Dit bring mense met gemeenskaplike oortuigings en belangstellings bymekaar.
 - Dit laat hulle toe om hul geskiedenis te vier en te onthou.
 - Dit versterk groepsbande waar die ritueel plaasvind. (3 x 2) (6)
- [50]**

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1
- Rituele is spesiale handeling wat op spesifieke tye op 'n spesifieke of voorgeskrewe manier uitgevoer word.
 - Rituele kan godsdienstig of sekulêr, belangrik of onbelangrik, wees.
 - Daar is geen kultuur op aarde sonder rituele nie.
 - Hulle is 'n universele verskynsel.
 - Byvoorbeeld, vir sekere mense is om Sondag kerk toe te gaan, is 'n ritueel.
 - Die handeling wat mense uitvoer tydens godsdienstige beoefening word rituele genoem. (6)
- 4.1.2 Seun van die gebod. (2)
- 4.1.3 Judaïsme (2)
- 4.1.4 Torah (2)

	4.1.5	Sinagoge	(2)
4.2	4.2.1	Sekulêre staat Dit meng nie in godsdienstige sake nie.	(4)
	4.2.2	Staat waar die bestaan van God of 'n Opperwese ontken word. Albanië/China/Vietnam/Noord Korea	(4)
	4.2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is die vryheid om in die godsdienste van jou keuse te aanbid. • Die bywoning van godsdienstige aktiwiteite moet vry en vrywillig beoefen word. • Godsdienstige aktiwiteite moet op 'n gelyke basis in die skool beoefen word. • Respek vir godsdienstige praktyke van leerders van verskillende godsdienste. (Enige 3 x 2) 	(6)
	4.2.4	Wanneer jy mense van ander godsdienste anders as mense van jou eie godsdienste behandel.	(2)
4.3	4.3.1	<p>(a)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laat U naam geheilig word. • Laat U koninkryk kom. • Laat U wil geskied op die aarde net soos in die hemel. (Enige 2 x 2) <p>(b)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gee ons vandag ons daaglikse brood. • Vergeef ons ons oortredinge. • Lei ons nie in versoeking nie maar verlos ons van die bose. (Enige 2 x 2) 	(4)
	4.3.2	Die persoon begeer vir, 'U koninkryk kom, U wil geskied op die aarde net soos in die hemel.'	(2)
4.4	4.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Gee hulle liefde en medelye. • Behandel hulle met waardigheid en nie-veroordeling. • Leer hulle oor openheid rondom seks en seksualiteit. • Veroordeel diskriminasie teen mense met HIV/Vigs. • Erken die eenheid en verskeidenheid. • Moedig oop gesprek en dialoog rondom sensitiewe kwessies aan. • Plaas druk op die regering om toegang tot behandeling vir hulle te voorsien. • Geestelike berading. 	(10)

VRAAG 5

- 5.1 5.1.1 Sy demonstreer haar getrouheid en reinheid om deur die vuur te loop. (2)
- 5.1.2
- Hulle het 'n prominente rol in godsdienste.
 - Hulle word net soos mans respekteer (gelyk met mans behandel).
 - Die vuurloop fees is gebaseer op die heldhaftige daad van 'n vrou. (6)
- 5.1.3 Die aanbidders het kaalvoet deur 'n put warm kole geloop. (2)
- 5.2
- Die omgewing behoort nie aan ons nie.
 - Dit behoort aan God.
 - Die Christelike geloof het die rentmeesterskap beginsel van Judaïsme geërf.
 - Die beginsel word vandag nog deur baie kerke gevolg.
 - Onlangs het 'n paar evangelistiese kerke begin om te preek dat ons nie nodig het om vir die omgewing te versorg nie.
 - Hierdie sorg sal betekenisloos wees sodra Jesus terugkeer.
 - Sommige se dat Jesus alleenlik sal terugkeer sodra die laaste boom afgekap is.
 - Die meerderheid Christene en Christelike kerke verwerp hierdie siening. (10)
- 5.3 5.3.1 **Ten gunste:** Sport/familie uitstappies/Speletjies speel/Lees/TV kyk
Gekant teen: Dwelms/Alkohol/Dobbel/Prostitusie/Pornografie. (8)
- 5.3.2
- Ontspanningsaktiwiteite wat godsdienste ondersteun is oor die algemeen nie 'n probleem nie.
 - Gedurende hierdie aktiwiteite geniet mense hulself wanneer hul werk klaar is.
 - Ontspanningsaktiwiteite wat godsdienste veroordeel is nie gesond nie en is oor die algemeen afkeurend. (4)
- 5.3.3
- Die Hindoes glo dat dobbel baie lyding kan veroorsaak.
 - Dit kan ook jou goeie naam skade aandoen.
 - Boeddhiste glo dat dobbel tot bose gevolge kan lei.
 - Vir die Moslems is die gebruik van alkohol en dobbel afskuwelik en van Satan.
 - Die Jode glo dat dobbelaars die wêreld is.
 - Judaïsme veroordeel ook dobbel en alkohol.
 - Dwelms, alkohol en dobbel verwoes lewens.
 - Christendom verbied die misbruik van alkohol en dwelms omdat dit lewens verwoes. (8)

- 5.4 5.4.1 Die geslagsrolle van seuns en dogters in die landelike gemeenskappe. (2)
- 5.4.2
- Telefoon opnames
 - Individuele onderhoude (Enige 2 x 2) (4)
- 5.4.3
- Gestruktureerde onderhoude is die soort onderhoude waar die vrae versigtig geformuleer was en in 'n streng orde gevra word.
 - Ongestruktureerde vrae is waar die vrae nie vooraf geformuleer was nie.
 - Die vrae sal gewoonlik self uitkom soos die onderhoud vorder. (4)
- [50]**

TOTAAL AFDELING B: 100
GROOTTOTAAL: 150